

Author	Neda Nezhdana / Неда Неждана
Play Original name / translated	КИЦЬКА НА СПОГАД ПРО ТЕМІНЬ (UA) КОТЕ ЗА СПОМЕН ОТ МРАКА (BG) PUSSYCAT FOR MEMORIES ABOUT DARKNESS (EN)
Translator	Minka Paraskevova / Минка Параскевова
Language of translation	Bulgarian / Български
Copyright of original text belongs to	Neda Nezhdana, nedanejdana@yahoo.com
Copyright of translation belongs to	Minka Paraskevova, mparaskevova@gmail.com

Here you can read only a fragment of text. In order to get access to the full text or to receive permission for staging the text, please, contact the copyright owners of the text and translation.

Неда Неждана, пиеса „Коте за спомен от мрака”

Прощален монолог от Донбас

Резюме

Тази пиеса е за жените в хибридната война в региона Донбас, която Руската Федерация започна срещу Украйна след победата на Украинската революция на Доблестта (Майдан) и окупацията на Крим. Написана е по разказа на различни действителни истории, събития и факти. Но това не е документален театър, а артистична версия на автора и неговите чувства, породени от войната. Главната героиня е бежанка от Донбас. Тя е била доброволец по време на окупацията, оцелява и избягва като губи дома си, работата, града, приятелите - целият свой малък свят. Единственото, което ѝ остава от него са три осиротели котета - бяло, сиво и черно, които тя продава. Те служат като три входа към „темата” за ужаса от войната с цялата си жестокост и смирение, отчаяние и нечистотия. Идеята за заглавието идва от фраза на реален човек, Ирина Довган, която е оцеляла окупацията и мъченията на руските войници. За тях тя казва: „В очите им виждах очите на мрака...” Тази пиеса също така показва „мрака”, който се заражда у хората от войната, но и същевременно и това, че „в най-мрачните времена, светлите хора най-силно изпъкват”. Това е историята на една обикновена жена със семейство, две деца, работа, къща, домашен любимец... Тази жена е изоставена в окупираната територия, защото котката ѝ започва да ражда. И постепенно, ние читателите/зрителите преминаваме през кръговете на ада с нея докато тя се опитва да запази човешкия си облик. Как да се примириш с мисълта, че детето ти е осакатено, изнасилено и убито? Как да не се притечеш на помощ на сина на приятел? Как да ограбиш хора, които са загубили децата си в катастрофа? Как да предадеш родината си? Как да оставиш домашните си любимци? Докато лежи в мазе след изтезанията, тя е почти готова на самоубийство и се терзае за „некомпетентността” на Бог, който е създал такъв свят. Изведнъж обаче тя започва да Го разбира, да съжалява безнадежността, да обича хора способни на такива ужасни деяния. Пиесата съдържа и предзнаменования: героинята твърди, че такава война се води отдавна, но само че е хибридна и то преди терористичните атаки в Брюксел, Париж, Истанбул и Лондон. Накрая героинята запазва черното коте, защото никой няма нужда от „нешастие”, сваля завинаги черните очила, които са държали очите ѝ затворени за обществото, защото с тях е „много лесно да свикнеш с мрака”. Тя таи надежда за нов дом и съпротива, което служи същевременно и като напомняне на тези, които гледат войната само на екран.

Неда Неждана, пиеса „Коте за спомен от мрака”

Прощален монолог от Донбас

„Да бях се родила котка”

Превод от английски: Минка Параскевова
Консултант на украински: Тетаня Колосова

Тя е жена около четиридесетте, облечена е скромно, но с вкус. Носи тъмни слънчеви очила и кош за транспортиране на котки, върху който има цифра с цена. Продава котенца на неподходящо място. Разговаря с въображаеми купувачи.

ТЯ: Искате ли коте?... Продавам ги. Ако не бяха чистокръвни, щях да ги подаря. А така – не. Защото така ще ги препродадат и ще ги мъчат по пазарите... така че бихи искала да знам в чии ръце ги давам. Те са много чистокръвни ... Документи? И вие за документи... Все още не съм подновила моите. Аз едвам ги спасих, как да мисля за някакви хартийки?... Ако искате документи – махайте се. Животно се избира със сърцето ...само веднъж да го зърне и сърцето се влюбва. ... Не са пухкави? Ами не са персийски, те са шотландски, козината им е като плюш, толкова мека ... Не, не давам да се пипат. А пък могат и да стоят на задни крака. Каква порода само! Не, няма да ви покажа сега, защото спят. И не стоят на задни крака по заповед – те са свободолюбиви, шотландци са ... Защо шотландците не гласуваха за отделяне от Англия?... Аз се занимавам с котки. Котките са свободолюбиви, а хората – те си знаят. Аз не съм им пазач. Цвят? Едното е бяло, другото е сиво, а третото е черно. Бялото е женско. Нарекох го Мария Стюарт. ... Не, наречете я както искате ... Тя е като истинска кралица, много благородна, като мама. Искате ли да ви покажа мама? ... Имам снимка, но не мога да ви я покажа ... Не мога, това е. И какво толкова подозрително има в това? Че нося тъмни слънчеви очила когато няма слънце? Не, не съм сляпа. Но има причина да ги нося. Да махна ли очилата? Какво общо има това с очилата? Или купувате, или не. Виждам, че на малкото ви момиче ѝ хареса котето. И то я харесва...Аз за котката.... А, вие не ми се доверявате? Заради очилата? Котка ли ще купувате или очилата ми? Ще си помислите. Значи и аз ще си помисля тогава ... Нека момичето да върне котето на място – не наранявайте душата му ... Говоря за котето. То вече е оцеляло ... война, която „не съществува” (*бпр.* не се говори за нея)... Смятате, че регистрацията в Донбас разваля породата? Добре, и мислете някъде другаде ... Защото пречите на истинските купувачи. Аз не мисля за себе си, а за

котетата. Как да не им навредя. Добре, вие давате пари за котето, а аз свалям очилата. Става ли? Само че вие сте пръв. (*жената „взима” парите и сваля очилата. Има огромни синини под очите от удари*) Какво? Странно ли е?

Не сте ли си променили намерението? Не пия; никога не съм лазила под ограда, не съм била арестувана, и никога не съм изневерила на съпруга си. Чудно нещо – откъде са тези синини? По задника ми - прилично, а под очите - не, нали? Особено на жените. Защо се ражда такава ненавист към жена с такъв ... грим? А не към човека, който я е причинил?... Не, съпругът ми не ме бие. Аз и пет минути не бих живяла с такъв. Боже опази! И също така научих сина си, че не се бият момичета. Може да се бие с момчета, но не бива да започва първи. Но с момиче – никога. Разбираш ли, говоря му, момичето е по-слабо. А по-слабият не бива да се бие. А и момичетата притежават толкова ... сложен тънък компютър, който е програмиран да създава деца. Защото той е програмист. И какво ще се случи ако размажем системата с чук и тя блокира? Програмата ще изчака. Ти ще удариш днес и след около 20 години бебето ще се роди инвалид или ще умре в резултат на това. Следователно, за мен, мъжът, който бие жени е купчина лайна, а мъж, който бие жена си не е купчина, а планина, купище от лайна, която най-добре да заобикаляш отдалече или да хвърлиш на боклука ... Тогава синът ми обеща – никога да не бие момичета... Това? Искате да знаете как съм попаднала в тази история? (*nina очите си*) Това е дълга история. Тя не е купчина, а планина от лайна ... И знаете ли кое е най-тъжното? Аз свалям очилата, а тъмнината остава. Пълна тъмнина...

И аз бях досущ бяла и пухкава като това коте ... Съпруг, две деца, котка, куче, банкова сметка, ваканция на морето ... Притежавах фризьорски салон; съпругът ми имаше фирма – евро прозорци и врати... синът ни – умник – учеше в Киев за компютърен програмист държавна поръчка ... Когато видях кадрите с опръсканата с кръв коледна елха всичко ми се преобърна. Господи, защо? Изобщо, какво тук да избирам? Който е бил в Европа и в Русия – това е несравнимо. Синът на премиера не е бил в Сибир, а в Австрия. Това какво значи? Своите в Европа, а нашите? ... Мобилния му телефон беше извън обхват, а аз бях извън мястото на ужаса. Всяка нощ се събуждах с кошмари и веднага онлайн... Съпругът ми каза: Какво искаш? Каквата майката, такъв и сина ...

Бях там преди много години, по време на първата революция “на гранит”... и следвах в Киев. Считаха ме за първата националистка в класа, въпреки че съм родом от Донбас. Научих украински от речника. Баба говореше украински, мама говореше руски, татко също на украински - а, дядо пък говореше руски - как да избирам? Тогава започнах да нося синьо-жълта значка. Мое решение. Мислите, че е било лесно? И от нас направиха такива двуглави, раздвоени ... Бяхме толкова смешни ... деца... Какво можеш да купиш на деца, които отказват храна? Как да уплашиш деца, които не се страхуват невъоръжени да вървят срещу

въоръжени възрастни? С какво да ги съблазниш когато с усмивка и спокойствие се самоубиват пред очите на милиони заради своята истина? И аз неznam...Помня шипковия чай, единствената ни храна, сухите устни заради глада и вятъра, неспокойния сън заради ударите на часовник, дрехи, просмукани с дим ... И все пак една странна лекота – все едно че си полуастронавт, който е готов да излети в безтегловност. Беше забавно и поради някаква причина не беше страшно ... С бой и танкове ни плашеха още тогава. Живеехме като зад стъкло. Пред оградата слагаме маските на скърбящи лица – как страдаме. В палатките – песни и шеги. Романтика. По-късно докато лежах на тревата край Рада, нашите припадаха един по един. Линейка не можеше да припари, защото бяхме обградени от тогавашните беркоти (полицаи). Погледнах нагоре... Огромни чичовци-депутати ни гледаха през прозорците, като риби от аквариум, изплашени да излязат и дойдат при нас – безброй гладуващи деца, и стана толкова гадно ... Нямаше омраза – само презрение. Погледнах нагоре и усесих, че страха ми започва да отлита нагоре и робското, капка по капка, напускаше тялото ми. Никога не съм обичала Чехов, но мисля че той го е казал много точно.

Тогавашно имаше еуфория от победата. Подлъгаха ни с победа или илюзия за победа ... И не след дълго и покана от КГБ с неприлични надписи върху паметник. И разбрах, че всички са ни записали и сега ни проверяват. А за причината разбрах бързо – да чуят нови имена. Гледах разпитвания и всичко виждах в очите му, въпреки че непрекъснато ги криеше. Някакви „бягащи“ очи. „Някой ни информира за вас – помислете, кой е това? Казвам „не знам, сред моите приятели няма такива идиоти.“ Не казах нито едно име. ... Подъл стил – зарови най-близките си! Виждам го в почерка на сегашния КГБ-изъм – да предадеш. То е завладяло съседни държави, а сега се опитва да завземе нашата. След година – независимост. Но имах усещането, че са я заменили, откраднали. Неистинска независимост, неистинска Украйна, неистинска демокрация – всичко е фалшиво. На сто процента съм сигурна, че без този октомврийски площад нямаше да има Майдан. И после...Оттогава имам алергия към политика! Неуважение и разочарование...И когато на Майдан с твоето дете – умно, талантливо и честно – могат да правят всичко – да бият, изтезават, осакатяват, арестуват, убиват – ей така, за нищо, И не само безнаказано, а и за пари! За един бон, казват, толкова са плащали на лелките и при това долари, а не обикновени гривни (*бпр.* украинска валута). Това ми се стори нетърпимо. Не можех да издържа и заминах към Майдан. Вървах ... и вървах ... и вървах... Странно чувство... Déjà vu Все едно съм го виждала някога в далечно минало... После започнаха да наричат тези хора „фашисти“ Исках да крещя „Да не би да сте се побъркали?“ Там всичко е наобратно. Да, това са фашисти, даже още по-лошо, онези са били против чуждия народ, а тези са против своите. Къде можеш да видиш това: за цвета на знамето ти да те арестуват? Тогавашно каква е при нас властта? От кой е превзета? Укратинофоби

ли са? Нямаше там национализъм. Всичко това е лъжа. Там пръв е бил арменското момче Серьожа от Беларус...съвсем деца...Казват, нееднозначност и толерантност, глупости! Има две страни на барикадата и ако стоиш върху самата барикада, ще си предан и на едните и на другите. Как да наречеш черното бяло? То не става сиво, а още повече контрастира. Там се чувстваш като в църква – слагаш пари, стоиш около огъня, палиш свещ за упокой, молиш се – храм на свободата. Усещаш всичко енергитично, или по-просто със сърцето. Къде безопасно, къде страшно ... Изведнъж разбрах сина си – не е страшно тук, страшно е зад екрана. Някога го ухапа куче и той започна да се страхува от кучета. Купихме му Ралф и страхът го напусна. Така и тук – клин-клин избива. Закачи си синьо-жълта лентичка на чантата, като мен със значката, и изтиска страха от себе си. Тогава се върнах вкъщи, обаче сърцето ми се беше свило че нищо не направих. Жинеех си така все едно нищо не се случва, а вече бе война!

И така, ще вземете ли котето? Вземете го, защото много е изстрадало. *(Тя слага очилата си)* Слагам ги, защото хората се плашат, а аз трябва да продам още две. *(чува се полицейска свирка)* Какво? ... *(говори с полица)* Документи? Нямам... все още... и сега изглежда, че не съществувам ... незаконно... Разбира се, че е незаконно да продаваш незаконни котета на незаконно място. Но дали ще е законно за малка сума? Каква – такава или такава? *(показва)* Сори, това беше шега. Против корупцията съм във всички слоеве на властта. Мога да скъсам на парченца парите пред очите ви, но няма да ви ги дам. Къде бяхте, вий скъпи законнико, вие и такива като вас когато биха хората? Когато ги измъчваха и душаха с газ? Отрязваха им ушите с гранати, изваждаха им очите, стреляха ги и ги разкъсваха с бомби. Къде бяхте? Законно мълчахте? Или законно измъчвахте? Искате да се борите за законност ли? Оставете горките котенца. Напред, в зоната на АТО! Между другото искам да поддам жалба. Ще я приемете ли? ... Ограбиха ме. Какво ми откраднаха?... всичко... къща, земя, кола, работа, приятели, град, вяра в доброто ... Всичко, освен тези котета ... Можете ли да ми ги върнете всичките тези неща? Това е най-сериозното престъпление – когато ви откраднат всичко. Не е ли така? ... това не е във вашата компетенция, разбира се. Тогава може би ще е най-добре да си смените професията. Станете космонавт. Никога ли не сте го мечтали? Подигравам ли ви се? Вие не можете да си преставите как могат да се подиграват. Искате ли да ви разкажа? *(сваля очилата)* Не?! Къде отивате! *(отново слага очилата си)* Тръгна си. Майната ти!

(отново към купувача) Сивкаво? „Пушено” – обичах мириса на дим преди, но сега – сега се страхувам, че навярно някой е бил изгорен ... Видях с очите си как ги изкараха от танка ... все още ги виждам и се страхувам да си затворя очите, за да не започна да сънувам кошмари ... Събуждаш се и ти се струва, че още спиш ... По-добре да го наречем „цвета на буреносното небе” ... Когато всичко това започна небето стана тъмносиво като това коте.

Притиска те и не можеш да направиш нищо. Ето, и другото се събуди. Вижте, то ви харесва. Виждате ли как ви гледа? Вземете, не се бойте! Само че внимателно. Това не е лишей, а е от изгорено. Някой загаси цигарата си върху него ... Разбира се, че не съм аз. Ами аз много обичам котки. Бяха бандити – опълченци, сепаратисти... Наистина не знам как да ги нарека. Защо ли? Защото това е по-страшно от всички думи, които знам. Защо изгориха едно коте? Защото е бандеровско. Абсурд ли е? Знам. А татарските и евреобандеровци не са ли абсурдни? При нас сега е пълно с толкова много абсурди, че съм забравила какво е нормално. А котенцето е много живо и добре разбира who's who. Нищо че е малко, но драска много добре. Затова го изгориха гадините.

Яде всичко – зеленчуци, хляб ... и мама беше същата... Те са шотландци... Вероятно някога англичаните са накарали бедните шотландци да ядат мишки, а котките ядели люспи, за да оживеят ...”Братя” също от типа на братя, както е при нас ... Братя са тези, които споделят, а не се крадат. Който краде е крадец. Този, който открадна нашия Крим никога няма да ни бъде брат, а завинаги ще остане крадец. Даже много коварен и подъл крадец. Да нападнеш ранен брат е подло и гнусно. И така ще е завинаги за мен... Крим не е руски, не е украински, той не е и турски. Крим е татарски. Те така се описват като “кримли”, защото нямат друга земя. Там има много татарски названия. И ние не знаем какво е това. И руснаците не знаят. А с татарите земята говори – планини и селища. Искате историческа справедливост, така ли? Тогава трябва да ви депортират като татарите. И да ви уморят от глад като украинците когато в изпразнената къща, която е миришела на трупове и отчаяние, са се заселвали руснаци с ешалони. Обаче това на вас не са ви го правили – историческа справедливост. Ако открито са ги унищожавали и депортирали, то тогава много поколения напред са виновни, като немците и евреите. Докато те не разберат това, вместо „Крим наш” ще бъде „Крим ваш” (техния край). Обаче Крим си е сменил родителите. И сега всичко там е тип-топ. Това ми каза съседката Рая. Ние се познаваме от малки, но не сме приятелки. Тя е самотна, а момченцето ѝ е много некадърно... (Рая) Историческа справедливост? – подариха Крим на Украйна. А цените растат и растат – (аз) А Владимир княз Киевски се е кръстил в Севастопол когато Москва още не е била проектирана. Каква историческа справедливост? Можеш ли да продаваш майка си за добавка към пенсия? Да продадеш родителите си е страшен грях! А когато ги обричаш на смърт заради пари е още по-страшно.

Чуй една приказка: едно момиченце живяло с майка си, братята и сестрите си. Веднъж нейният комшия почукал на вратата и казал: “Майка ти е толкова бедна и нещастна. ... Но погледни мен – аз съм богат и известен. Ако искаш ще те осиновя?! И ще бъдеш като мен”. – “Какво е нужно да направя за това?” – “Убий майка си – за какво ти е такава като нея? А аз ще ти дам оръжие”. И така, малкото момиченце замислило да убие майка си, а братята и

сестрите й извикали: “Не, няма да ти позволим да убиеш мама! Нека да е бедна, но е родна и обичана!” Тогава малкото момиченце започнало да стреля по братята и сестрите си Някои убило, други – ранило, а трети – избягали.... Пастрокът гледал всичко това и казал: “Браво! А сега е твой ред!” и насочил пушка срещу нея. “Но ти каза, че ще бъда като теб...” – “Ех, ама че си наивна! Знаеш ли защо съм толкова богат? Защото убивам и ограбвам през целия си живот. И за какво си ми ти? Имам много свои деца. Сега твоята къща е моя. И трупа ти ми е много изгоден, защото ще обвиним братята и сестрите ти за смъртта ти (*и натиснал спусъка*) Ще кажа, че съм дошъл да те защита, но не съм дошъл на време ...”

А комшийката Рая ми вика: ”Приказки! Измислила си някакъв абсурд - можеш ли да ги сравняваш?... така е с хората, но това е земя, тя не е жива” ... (аз) “Не е жива или е жива? Може би там е цялата работа. За едните тя е жива, а за другите – не. И затова я продават като вещ. Ако земята за теб умира, тогава как да я погребва? Земята, която е свързана с толкова много спомени, как да я погребва? Не мога да отида там. Не мога да общувам с хората, които желаят смъртта на нашите хора, на нашата земя, които лъжат безбожно Че това дори не е абсурд, а просто – лудост! И не ми казвай, че те са объркани с пропаганда. На 8 години разбрах, че в Съюза телевизията лъже и всички лъжат. Това е игра на лъжа за оцеляване. Сега дори и собствените си загинали деца продават. Руските майки на войници мълчат. Не мога да живея в лъжа и започвам физически да се задушavam. Това са мъртви територии за мен. Може би в другия свят те са живи, в спомените ни.. Но за мен те са мъртви. И не знам какъв ритуал трябва да изпълня, за да ги погребва човешки. Не знам как да ги излекувам тези рани, когато от теб отрежат нещо, и не можеш да ги намажеш. Не знам. ... Веднъж обяснявах на племенницата ми за Крим и защо от нея са откраднали морето. И тя слуша, слуша и отговори: „ Ясно. Значи за хората там е лошо сега, а за медузите е добре?”. Ето това е. Децата всичко усещат. Сега е добре само на медузите. Но аз не съм медуза. Не съм хладнокръвна и затова ме боли.

Веднъж през детството, нашите роднини от Москва ни посетиха и започнах да говоря езика им ... При нас руският език е различен.

В езика ни има жителство. В Донбас, например, казваме "каунчики", това са дини, толкова малки, червени и сочни – сорт "Пламъче" – каунчики... Спомням си как веднъж дините бяха поразени от градушка и ни ги дадоха без пари – чупихме ги и ги ядохме – сладък сок се стичаше по ръцете и лицата ни, а ние се смеехме и продължавахме да чупим ... сладки червени, пръскащи. Сега навсякъде са солени и горчиви. За мен това е Донбас – вкусът на дини и кайсии. Те растат като плевели покрай пътя... а московчаните когато видели всичко това казали – о, значи имате комунизъм тук. При тях дините и кайсиите са скъпи и екзотични плодове. А при нас са диви. Разбирате ли? Диви.

Незнам защо този глупав етикет: „Донбас – мини”. Честно казано никога не съм ги виждала. За мен Донбас е дини, кайсии, тебеширенобели планини, езера и солени езера, в които е толкова лесно да се научиш да плуваш и никога не можеш да потънеш ...Никога няма да мога да плувам там...

“Бягай!” “Бягай!” “Бягай!” “Бягай!” “Бягай!” – това не е обикновена дума. В руския от украински произход, тази дума има много значения: не пречи, мръдни се, махни си ръцете, спри... А сега вече тази дума се използва само в прякото си значение. - Но как, Господи?... тук са белезите от детството, рисунките върху тапети, залепени магнити от разни пътешествия... А знаете ли как разбрах, че трябва да бягам? Мирисът ... навсякъде тук имаме кайсии – мириса на цветя през пролетта, мириса от смачкани кайсии покрай пътя през лятото и изсушени кайсии през есента ...

Сега друг мирис се появи ...на страх, засъхнала кръв, на гнило ... Миризмата на кръв, опърлена кожа, миризмата на смърт... Не – страх. Затварям очи – смрад.

Когато нашите танкове се появиха, започнахме да крещим: „Не им позволявайте да идват, върнете ги обратно в Киев...” Но как? Това са нашите танкове, дошли са да защитят земята ни. Как иначе? И жените проплакаха: „не са ни нужни танкове!” И когато изгониш своите, идват чуждите танкове. Не да защитават, а да убиват ... После се обади наша стара приятелка от университета. Тя е съдия. Нейният син е в армията. Максим. Попитах – как е той там... И ме помоли да видя как е и какво му трябва. – „Мога да пратя пари” – „Какво? Пари? Не трябва”. И отидох. Страх ме беше да ги гледам в очите. А после се разприказвахме и се успокоих.

Ето какво са мъжете без жени. Те искат топла, домашно приготвена храна и подкрепа. Така че аз започнах да им нося храна, топли дрехи ...После се присъединиха и други жени за Украйна и скоро свикнахме с това. ...Веднъж идвам оттам и насреща ми Рая: „Накъде си се запътила?” – „Аз, такава... Бързам, извини ме, нямам време." А тя изведнъж: „ Знаеш ли, че твоето гадже е станало началник на престъпниците ?...” Изтръпнах: „Какво гадже? За какво говориш?” - "Вовчик, нашия комшия, той е искал да е с теб, а ти си го отблъснала... " - „Не помня никакъв Вовчик”. А Рая отговори: „Виж, аз те предупредих”... А после го видях и се сетих. Амииии...Бях на 10-11 години и той ни налетя - с колелото. Ние си играехме и той влетя върху нас... Всеки се разкрещя и разбяга, а той се забавляваше, като крал. Писна ми. Той върти педалите, а аз стоя като закована на едно място. Той падна. Правилната стъпка – аз нападам ... Никога повече не ни налетя с колелото ...

Разхождах се с дъщеря ми когато го зърнах. Този поглед. Така ... алчен... Първо поглежда мен, а след това нея. Заковавам на място... Спомних си Вовчик. Спомних си как хората

говореха, че е бил в затвора за обир или хулиганство – или нещо такова. Изведнъж в главата ми затуптя думата "Бягай" Чувала съм, че тези „лугандони” крадат момичета и ги превръщат в робини... Господи, мое дете, Инга, мое обично слънце, моя принцесо, светла, добра, нежна... Успях да се въздържа да не избягам, но видях, че той ... гледаше и наблюдаваше.

Върнах се вкъщи и казах на съпруга ми: „Михас, да си събираме багажа и да бягаме" В началото той се противеше, но аз го умолявах, крещях и плаках – накрая той се предаде – разбра че всичко е сериозно. А за дъщеря си беше готов да мине през огън и вода. Започнах да събирам неща, хвърлих няколко в куфара, после ги извадих, сложих други, куфарите не могат да се затворят, потекоха сълзи... И тогава нашата котка започна да ражда. Цяла нощ израждахме три котенца – първото беше сиво, второто беше бяло и третото много малко черно „изтърсаче”, както казваше майка ми. На сутринта заспах. Събудих се в седем сутринта, котенцата писукаха до мен – тя ми ги беше доверила И тогава разбрах – Няма да ходя никъде. „Михаиле, тръгвай сам, спаси дъщеря ни." Убедих го аз.

Моята позната от университета се обади отново, за да разбере за сина си. Трябвала му униформа наричана „дубог”. Доброволците ще му я дадат, но трябвало да я занеса до тях. Карах големи вързопи. Тръгвах рано сутринта, за да не срещна никой, но и да не е тъмно. От магазините започнаха да изчезват продукти, а от банкоматите – пари. Почнаха да крадат открито и аз скрих каквото можах. От време на време се чуваха изстрели. Моят салон се изпразни. Почти нямах клиенти. Две от най-добрите ми фризьорки заминаха, а една се заключи вкъщи. Съседите напускаха един след друг...Тогава ми се присъни сън – огромен самолет като Титаник... – носи се... закрива половината небе... ужасно. Някъде бях чела, че да сънуваш самолет е на добро. Но това е в съня. Започнах да се страхувам от самолети.

Съседката Рая пристигна с новина: „ Готвят бомбоубежища. А някогашния съсед Вовка от ДНР нареди да ги изчистят и даде пари за продукти. И банкоматите изобщо не работят, защото тази гадна киевска власт не плаща.” – „Да”, казвам, „не плаща, защото втора инкасаторска кола е била ограбена. Ето откъде, например, той има пари за продукти”- а Рая отговаря „Може би от Москва?” – а аз „Оттам само оръжие карат, за да ни убият всички. Нали е бил в затвора за грабеж? Или не си знаела? Ето и сега, може би...” А тя ми отговаря: „Парите не миришат” – „Не миришат ли? Те смърдяг, вонят”. Дотогава още не можех да си представя реално, че те наистина вонят. И много скоро осъзнах защо сънувах този самолет.

Бръмчания звук на самолета, експлодиращи снаряди, проблясъци... Не успях да се добера до бомбоубежище, но имах мазе. Някога в него е загинал прадядо ми. Там е криел еврейка, а немците са го бомбардирани. Момичето се е спасило, но не и прадядо. Затова баба не

обичаше това мазе, а аз рядко слизах в него. Но сега се криехме там с Ралф, Есмералда и котенцата.

И тогава свалиха самолет с цивилни граждани. Беше ясно кой го е направил, защото нашите не сваляха самолети. Гледах свимки и четох колко много деца са загинали там, цели семейства... Тогава си помислих, че може би най-накрая хората на земята ще проумеят, че трябва да спрат целия този ужас, защото това не е само наша беда и може да се случи на всекиго. Земята ни е малка и тясна. Проследих кой от коя държава е бил на борда на самолета и се зачудих как Бог е успял да събере толкова различни хора от различни кътчета на земята в него. То е като „Небесната стотица“. Както снайпериста е избирал, а после цяла Украйна ги е погребвала. ... Преди се молах за мир, а сега – за победа!..

... Най-накрая новият камуфлаж пристигна – дубогове на големи вързопи. Дърпам ги към колата, а насреща ми Рая. Погледна ме с изгарящи очи: "На наказателите ли ги носиш?" – „какви наказатели? Това са нашите момчета, които защитават земята ни. Това е Чечня и Дагестан, а не Сибир.“ (тя не вижда ли кого са пратили тук?!). А тя отвръща: „Нашите са опълченци. А тези ги праща Киевската хунта“ – „Каква хунта? Хунта е когато войници завземат властта. Ето както сега при нас – хитлеристи с автомати. Каква народна власт? Кой ги е избирал? Никой. А в Киев властта е избрана. Те са длъжни да защитават земята ни по конституция и въобще. А не да я отдават като Крим“. А Рая отвръща: „По-добре да я бяха отдали. Сега всички там са в шоколад, а при нас е ужас – хуманитарна катастрофа“. – „Да при нас е ужас, защото тези с автоматите дойдоха и ние вместо за им се опълчим заедно се сработихме с тях. Ето в Одеса успяха да им се противопоставят и сега там е спокойно, а ние се мъчим....Съжалявам, но бързам. Приятелка ме помоли да ги пренеса ".– „ А аз не съм ли ти приятелка? Може би ще ми помогнеш в името на старото приятелство?", тя изважда банкова карта, но не украинска. – „Синът ти е компютърен спец може би ще може да ми помогне да разбере пин кода, че съм го изгубила някъде. Не мога да... " Изведнъж ме обзе лошо предчувствие „Това“ и погледнах с очите втората карта „Откъде?“ А Рая: „Какво значение има? Помолих те нещо. И без това щяха да изчезнат, а аз сама отглеждам момче. Няма откъде да чакам помощ. Може би Бог ми е дал тази справедливост“- „Бог ли? Помислих си аз и разбрах, че е мародерствала в онзи самолет измежду труповете на деца. Втресе ме. Картата ме пареше едновременно като жив огън и студен лед. Едновременно изгаряше ръката ми и смразяваше сърцето ми. И разбрах, че това е шантаж. ... „Не мисля, че би могъл да ти помогне. Той не е хакер, а програмист, студент..“ Върнах ѝ картата и побягнах като от чума. В очите ѝ се четеше присъда.

Стигнах на бегом при тях. Очаквах радост – нямаше никаква. Усетих хлад. Сваляха поглед и извързаха очите си настрани. Нещо сграбчи сърцето ми. „Къде е Максим?“ Въздишки. ...